

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia/Külső munkatárs

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Középkori filozófiatörténet						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Şooş Amelia-Maria						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Şooş Amelia-Maria						
2.4 Tanulmányi év	1.	2.5 Félév	2.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő összórászám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					25
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					25
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					28
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-órászama	70				
3.8 A félév össz-órászama	56 fiz./126 konv.				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	X
4.2 Kompetenciabeli	Az ókori filozófia történetének ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Kötelező részvétel az előadások 70%-án (azaz: a szemeszter alatt megtartott 14 előadásból 9 előadáson a részvétel kötelező).
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Az egyetemi szabályzat értelmében a szemináriumokon a részvétel kötelező. 2 kötelező szemináriumi dolgozat (vagy strukturált szakmai beszámoló) bemutatása. Bekapcsolódás a beszélgetésekbe (aktív részvétel).

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1. A filozófia történeti és elméleti alapjainak, az előfeltevéseknek és elveknek a megfelelő azonosítása és alkalmazása.</p> <p>C2. Eszmék megfogalmazása és rendszerezése, tájékozódás általános és ágazati filozófiai problémákban.</p> <p>C3. Megoldások erős és gyenge pontjainak azonosítása (logikai elemzés és értékelés révén), problémákra adott alternatív megoldások vagy alternatív konklúziók megfogalmazása.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>A filozófia történeti és strukturális dimenziójának, alapvető fogalmi és kategoriális készletének, argumentációs és kritikai apparátusának felismerése és alkalmazása</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a társadalomtudományokban, 2. a humán tudományokban, 3. a mindennapi élet egzisztenciális és etikai problémáiban, 4. a kommunikációs helyzetekben és beszédaktusokban.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>A középkori filozófia periodizációjának, struktúrájának, iskoláinak, alkotóinak és irányzatainak a megismerése.</p> <p>A középkori filozófia terminológiájának és érvelési modalitásainak megismerése és referenciáinak, tematikus összefüggéseinek kezelése.</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A középkori filozófia történetének mint számos európai filozófiai paradigmát radikálisan befolyásoló eredőjének a koncipiálása.</p> <p>A középkori filozófia fogalmkészletének és terminológiájának az elsajátítása. A keresztény istenfogalom, idő- és történelemszemlélet elsajátítása.</p> <p>A középkori filozófia specifikusságának a megismerése, továbbélése az európai hagyományban (koramodern, modern, jelenkori filozófiákban). Középkori filozófiák egymáshoz való viszonyának értelmezése.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A középkori filozófia általános jellemzése	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
2. Korai kereszténység és egyházatyák.	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
3. Tyconius bibliai hermeneutikája. A donatizmus.	Előadás, szövegelemzés, szintézis.	
4. Szent Ágoston és a görög hagyomány. Megismerés és hit kérdései. Istenbizonyítékok.	Előadás, szintézis, szövegolvasás.	
5. Ágoston Szentháromság-tana és az ágostoni pszichológia.	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános	

	szintézis.	
6. Boethius szimbolikus felfogása.	Előadás	
7. Szent Anzelm ismeretelmélete.	Előadás	
8. Aquinói Szent Tamás és az arisztotelészi hagyomány	Előadás összehasonlító szövegelemzések alapján	
9. Aquinói Szent Tamás metafizikája és teológiája	Előadás összehasonlító szövegelemzések alapján	
10. Aquinói a lélekről és rációról	Előadás.	
11. Johannes Duns Scotus megismerés-elmélete	Előadás	
12. A teremtés és a kezdet kérdései a középkori filozófiában. Eckhart Mester misztikája	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
13. Az univerzálék problémája. A realizmus-nominalizmus vita.	Előadás, szövegelemzések, összefoglalások vezérszavak szintjén	
14. Temesvári Pelbárt gondolkodása.	Szövegelemzések, összefoglalások vezérszavak szintjén.	

Könyvészet:

Tyconius: *Szabályok könyve*. Hermeneutikai kutatóközpont, Budapest, 1997.

A. Augustinus: *Vallomások*. Gondolat, Budapest, 1982. VII. Könyv 178-209.

A. Augustinus: *A Szentháromságról*. Szent István Társulat, Budapest, 1985.

Boethius: *A filozófia vigasztalása*. Budapest, 1979. 5-122.

Szent Anzelm: *De Veritate*. Különbség, Szeged, 1995. május, 5. sz. 9-20.

Aquinói Szent Tamás: *A létezőről és a lényegről*. Helikon Kiadó, 1990. 7-77.

Aquinói Szent Tamás: *Az értelem egysége*. Ikon Kiadó, 1992, 34-99.

Eckhart Mester: *A Teremtés Könyvének magyarázata*. Helikon, 1992. p. 5-134.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A Páli Levelek. Pál felfogása az igazságról.	Szövegértelmezés	
2. Tyconius: <i>Szabályok könyve</i> . Az első nyugati bibliai hermeneutika	Forrásértelmezés, szemináriumi bemutató, vita.	
3. Ágoston vallomásainak központi helye az európai keresztény filozófiában. A személyiség születése.	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozat. Vita.	
4. Ágoston az igazságról, megismerésről, valóságról. (<i>De trinitate, Vallomások, De doctrina christiana, Contra academicos</i>)	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	
5. Ágoston a rossz, a bűn, a szabad akarat kérdéseiről. <i>De libero arbitrio. De natura boni...</i>	Szövegértelmezés, Szemináriumi dolgozat, Vita.	
6. Ágoston a Szentháromságról. A platóni és arisztotelészi hagyomány továbbélése Ágoston gondolkodásában	Szövegértelmezés. Szemináriumi dolgozatok. Vita.	
7. Ágoston idő- és történelemfelfogása. Személyes	Szövegértelmezés	

idő, objektív idő, eszkatológia, apokaliptikus időfelfogás. (<i>Vallomások, De Civitate Dei</i>)	Szemináriumi dolgozatok. Vita.	
8. Boethius: <i>A filozófia vigasztalása</i> . Isteni tudás, értelem, előrelátás és a szabad akarat viszonya. A boldogság kérdése.	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	
9. Szent Anzelm az igazságról.	Önálló vélemények megfogalmazása, Vita	
10. Petrus Abelardus önéletírása és etikája.	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	
11. Albertus Magnus a sors kérdéséről.	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	
12. Arisztotelész skolasztikus újraértelmezése. Ismeretelmélet és keresztény metafizika.	Szövegértelmezés Vita.	
13. A kezdet metodológiai fontossága a skolasztikus filozófiában. Skolasztikus viták.	Szövegértelmezés Vita.	
14. Isten mindenhatósága, mindentudása és a megismerhetetlen volta (Aquinói: <i>De ente et essentia</i>).	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	

Könyvészet

Ókeresztény egyházatyák, XVII. kötet, Apostoli Szentszék Kiadó, Bp, 1996, 27-112. o.

Temesvári Pelbárt *Válogatott írásai*. Európa Könyvkiadó/Helikon Kiadó, 1992. 7-79.

R. Messner: *Schauendes und begriffliches Erkennen nach Duns Scotus mit kritischer Gegenüberstellung zur Erkenntnislehre von Kant und Aristoteles*. Freiburg, 1942, 38-63.

Lohr, C. H: *The Medieval Interpretation of Aristotle*. In: *The Cambridge History of Later Medieval Philosophy*, ed. N. Kretzmann, A. Kenny, J. Pinborg, Cambridge, 80-98.

J. A. Gurevics: *A középkori ember vilásképe*. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1975. 7- 81.

Heller Ágnes: *Az igazságosságon túl*. Gondolat, Budapest, 1990. 63-134.

E. Gilson, *La philosophie au Moyen Âge*, Paris, 1952.

Tyconius: *Szabályok könyve*. Hermeneutikai kutatóközpont, Budapest, 1997.

Boethius: *A filozófia vigasztalása*. Európa Könyvkiadó, 1979.

Szent Ágoston: *Vallomások*. Gondolat, Budapest, 1982.

<http://members.iif.hu/visontay/ponticulus/rovatok/megcsapottak/augustinus.html>

Szent Ágoston: *A Szentháromságról*. Szent István Társulat, Budapest, 1985.

Szent Ágoston: *Isten városáról*. Kairosz, Budapest.

Szent Ágoston: *A boldog életről. A szabad akaratról*. Európa Könyvkiadó, 1989.

Eckhart Mester: *A teremtés könyvének magyarázata*. Helikon, Békéscsaba, 1992.

Petrus Abelardus: *Szerencsétlenségeim története*. Helikon Stúdió IV. Helikon Kiadó, 1985.

Szent Anzelm: *De Veritate*. Különbség, Szeged, 1995. május, 5. sz.

Albert cel Mare: *Despre destin*. Univers Enciclopedic, 2001.

Aquinói Szent Tamás: *A létezőről és a lényegről*. Helikon Kiadó, 1990.

Aquinói Szent Tamás: *Az értelem egysége*. Ikon Kiadó, 1992.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A társ- és rokon szakmák (pszichológia, szociológia, politológia, történelem) képviselőivel folytatott egyeztető és módszertani diszkussziók.
- Időszakos értékelő foglalkozások a Magyar Filozófiai Társaság és Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság keretében a civil társadalom és a kulturális élet képviselőinek bevonásával.
- A filozófia jelenlegi témakezelési módjainak megjelenítése az írott és elektronikus sajtóban.
- Részvétel a szakmai vitákban és szakmai fórumokon.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Kötelező jelenlét (részvétel minimum 9 előadáson a szemeszter folyamán). Bekapcsolódás a szövegértelmezésbe. A folyamatos és szisztematikus interaktivitás. A történetiségnek mint tárgyspecifikus készségnek a megléte.	A jelenlét követése; a szövegértelmezési kompetenciák értékelése. A szakterminológiai és nyelvi készségek és képességek felmérése. Az interaktivitás folyamatossága és naprakészsége.	70 %
10.5 Szeminárium / Labor	Részvétel a szövegolvasatban, -értésben és értékelésben. Szemináriumi dolgozatok elkészítése (2). Folyamatos és szisztematikus részvétel a szemináriumi dialógusban és vitában.	A szemináriumi dolgozatok és az olvasottág folyamatos értékelése. A szövegismereti és értelmezési kompetenciák értékelése. A dialógusban és vitában való részvétel értékelése.	30%: Az értékelésbe beleszámít a jelenlét (látható, igazolható) a különböző szakfilozófiai és a filozófiai jellegű kulturális rendezvényeken (10 %), valamint a szemináriumi dolgozatok és részvétel (20%)

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Jelenlét: Az előadások 70 %-án, illetve a szemináriumi tevékenységek 80 %-án a részvétel kötelező.

Vizsgafeltételek: A kötelező jelenlét megléte, dolgozatkészítési illetve szövegértelmező/ aktív részvételi tevékenység.

Pótlási lehetőségek: Szemináriumi többlet-tevékenység vállalása, vagy a szakhoz tartozó rendezvények (workshopok, konferenciák, egyéb foglalkozások) szervezése és ezeken való részvétel.

Plagizálás, vizsgán való csalás következményei: kizárás a vizsgáról, az egyetemi szabályzat rendelkezései szerint.

Óvások megoldása: Szakgrémiumok állásfoglalása a jegyzőkönyvezett tényállás alapján.

Kitöltés dátuma
2020. március 23.

Előadásért felelős
Dr. Őoş Amelia-Maria

Szemináriumért felelős
Dr. Őoş Amelia-Maria

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2020. március 30.

Intézetigazgató
Dr. Demeter M. Attila habil. docens

